



UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Lesson Study
voor
functionele meertaligheid
in de klas

Liesbeth Martens, Liesbeth Spanjers & Kim Willems



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization



Member of
UNESCO
Associated
Schools



UC Leuven
Limburg

MOVING MINDS

Liesbeth Martens
liesbeth.martens@ucll.be

Liesbeth Spanjers
liesbeth.spanjers@ucll.be

Kim Willems
kim.willems@ucll.be

<http://www.ucll.be>



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of
UNESCO
Associated
Schools



**Lesson Study voor functionele meertaligheid in de klas:
wanneer leerkrachten samenwerken om hun meest
perfecte lesplan te ontwerpen**



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools



UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Programma

1. Inleiding: waarover gaat deze sessie?
2. Functionele meertaligheid in de klas: proef mee van ons meest perfecte lesplan
3. Waarin verschilt het proevertje van de echte lesrealisatie?
4. Lesson Study: wat? Waarom?
5. Graag jullie inbreng



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools

1. Inleiding: waarover gaat deze sessie?



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools



FUNCTIONELE MEERTALIGHEID

Interessant thema, maar
hoe in de praktijk?

LESSON STUDY

= professionaliseringsmethodiek voor
collectief leren, toegepast om
didactiekles te ontwikkelen over
functionele meertaligheid

DUBBELE FOCUS

- 1) Bijleren over functionele
meertaligheid → onderzoeksles
- 2) Tegelijk over rol van Lesson
Study bij collectief leren



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools



2. Functionele meertaligheid in de klas: proef mee van ons meest perfecte lesplan



Thuis taal
inzetten in de
meertalige klas



UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS



Na deze les...

- heb je ideeën om de moedertaal van de leerlingen functioneel in te zetten in de klas.
- heb je nagedacht over je visie op meertalig onderwijs.



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools



Wat denk jij? Stellingen

1. Om ervoor te zorgen dat leerlingen zo veel mogelijk spreekkansen in het Nederlands hebben, is het beter om de thuistaal op de speelplaats te vermijden.
2. Als je de thuistaal toestaat op de speelplaats, bevorder je het vormen van kliekjes.
3. Als je aan talensensibilisering doet op school of in de klas, plak je een etiket op de anderstalige leerlingen.
4. De thuistalen van de leerlingen inzetten in de klas is gunstig voor het leerproces, zelfs al spreek je die talen als leerkracht niet.



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization



Member of
UNESCO
Associated
Schools



Opdracht

- Neem 2 bronnen door volgens eigen interesse of nood in je klaspraktijk.
- 15 minuten
- Noteer in deze Padlet wat je meeneemt of interessant vond
 - https://padlet.com/liesbeth_m/q2iqc1jpvf2q69br

Kleuteronderwijs

Document #1

Over meertalig voorlezen in de kleuterklas



<https://kleutergewijs.wordpress.com/2020/11/22/maar-hoe-kunnen-we-meertalig-voorlezen-de-laatste-drempel-overwonnen/>

Blogpost over meertalig voorlezen in de kleuterklas, met focus op:

Welke boeken kan ik het best gebruiken?

Waar kan ik ze vinden?

Wie zal die verhalen dan voorlezen?

Document #2

Over meertalig voorlezen de kleuterklas

<https://kleutergewijs.wordpress.com/2020/11/22/maar-hoe-kunnen-we-meertalig-voorlezen-de-laatste-drempel-overwonnen/>

Hoe kan je meertalig voorlezen in de kleuterklas?

Wie zal het meertalige verhaal voorlezen aan jouw kleuters?

Hoe kan je de voorlezer of verteller ondersteunen?

Moet ik voor meertalig voorlezen een andere voorleesdidactiek gebruiken?

Document #3

Concreet voorbeeld van werken met de thuistaal in de kleuterklas



http://www.metrotaal.be/content/3-bouwstenen/2-vaardigheden/af_ik_heb_iets_te_vertellen-def.pdf

- Kleuters kunnen een tekening gebruiken als een vorm van pre-schrijven, om er daarna mondelinge taal aan te koppelen. Hierbij kan de thuistaal een belangrijke rol krijgen.

Document #4

Storytelling, voorlezen, muziek en kamishibai in verschillende talen



<https://www.dropbox.com/s/oxx9dd0lmewhyy/Fons%209.pdf?dl=0>

- Scroll door naar het artikel 'Meertaligheid als kracht, meertaligheid als gave' (p 21-23)
- Het eerste deel van het artikel gaat over storytelling, verhalen, muziek en kamishibai in de klas, met aandacht voor andere talen.
- Het tweede deel van het artikel (vanaf 'Leer een nieuwe taal, breng het muzikaal') gaat over CLIL en taalinitiatie.

Lager
Onderwijs

Document #5

Allerlei lesactiviteiten om de moedertaal van leerlingen functioneel in te zetten in de klas.



<https://slo.nl/@10529/lesactiviteiten/>

- Allerlei lesideeën om de moedertaal functioneel in te zetten in de klas.
- Focus op lager onderwijs, alle leeftijden.
- Een aantal ideeën kunnen zeker ook aangepast worden aan kleuteronderwijs of secundair onderwijs
- Een aantal ideeën zijn vooral bedoeld als talensensibilisering.

Document #6

Storytelling, voorlezen, muziek en kamishibai in verschillende talen



<https://www.dropbox.com/s/oxx9dd0IImewhyy/Fons%209.pdf?dl=0>

- Scroll door naar het artikel 'Meertaligheid als kracht, meertaligheid als gave' (p 21-23)
- Het eerste deel van het artikel gaat over storytelling, verhalen, muziek en kamishibai in de klas, met aandacht voor andere talen.
- Het tweede deel van het artikel (vanaf 'Leer een nieuwe taal, breng het muzikaal') gaat over CLIL en taalinitiatie.

Document #7

Wat je o.a. in dit document kan vinden: een voorbeeld van volledig uitgewerkt digitaal materiaal dat de leerkracht kan inzetten



<http://www.metrotaal.be/de-klas/betekenisvolle-taken>

Interessant voorbeeld voor **lager onderwijs**:

- Klik onderaan de pagina op 'werken met E-Validiv': dit is een tof voorbeeld van de manier waarop thuistaal kan ingezet worden voor WO-lessen

Document #8

Gebruik van thuistalen in de klas, bij het vertellen van een verhaal

Vooraf voor KO & LO



https://www.youtube.com/watch?v=iXC8TfYh6Us&feature=emb_err_watch_on_yt

- Bekijk het filmpje om te weten te komen hoe je de thuistalen kunt inzetten bij het voorlezen van een verhaal.

Secundair
Onderwijs

Document #10

Functionele meertaligheid, met aandacht voor moedertaal
LO en SO met aanpassingen



[www.poraad.nl/files/themas/school kind omgeving/ruimte voor nieuwe talenten.pdf](http://www.poraad.nl/files/themas/school_kind_omgeving/ruimte_voor_nieuwe_talenten.pdf)

- Relevante info is te vinden vanaf p. 34

Document #11

Dit is de Kijkwijzer Functioneel Meertalig Leren in het secundair onderwijs
(OnderwijsCentrum Gent)

Hierin staan een paar tips voor de leerkracht die anderstalig leerlingen in de klas krijgt.



<https://stad.gent/sites/default/files/page/documents/Kijkwijzer%20Functioneel%20meertalig%20leren%20in%20het%20SO.pdf>

- Voorbeelden van tips die in het document staan:
 - Talige achtergrond van de leerlingen leren kennen (dossier opvragen, ln. bevragen, portfolio-activiteit)
 - Interessante vragen om hierrond aan de ln. te stellen:
 - Wat zijn de gedachten en emoties die bij je leerlingen opkomen als het over hun thuistaal of –talen gaat? Wat denken hun ouders hierover?
 - Wanneer vinden je leerlingen het handig om de thuistaal te gebruiken in de les of bij de voorbereiding van (groeps)opdrachten? Doen ze dat nu al? Hoe?

Document #12

Verhalen vertellen/lezen over andere culturen en verhalen in verschillende talen

Meest bruikbaar in lager onderwijs, maar er zijn ook ideeën voor kleuters.

Heel wat ideeën zijn ook bruikbaar in de OKAN-klas.



<http://omundo.be/lestips>

- Bekijk de lestips bij de boeken van O Mundo – een kleine wereldbibliotheek.
- Meest bruikbaar in lager onderwijs, maar er zijn ook ideeën voor kleuters.
- Heel wat ideeën zijn ook bruikbaar in de OKAN-klas.



Opdracht

- Neem 2 bronnen door volgens eigen interesse of nood in je klaspraktijk.
- 15 minuten
- Noteer in deze Padlet wat je meeneemt of interessant vond
 - https://padlet.com/liesbeth_m/q2iqc1jpvf2q69br

3. Verschil tussen het proevertje en de echte lesrealisatie?



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools



In de echte lesrealisatie

- **Stellingen**

- Via posters: rode of groene sticker met initialen
- Twee indelingen:
 - Op mijn huidige werkplek
 - Mocht ik directeur zijn
- Einde van de les: standpunt veranderd?

- **Bronnen doorlopen in Powerpoint**

- Voortraak: één concrete les uitkiezen
- Méér bronnen
- Bronnen ingedeeld per niveau: overkoepelend, kleuter-, lager, secundair, volwassenenonderwijs
- Ook ingezoomd op meertaligheid in 'talensensibiliserende' lessen

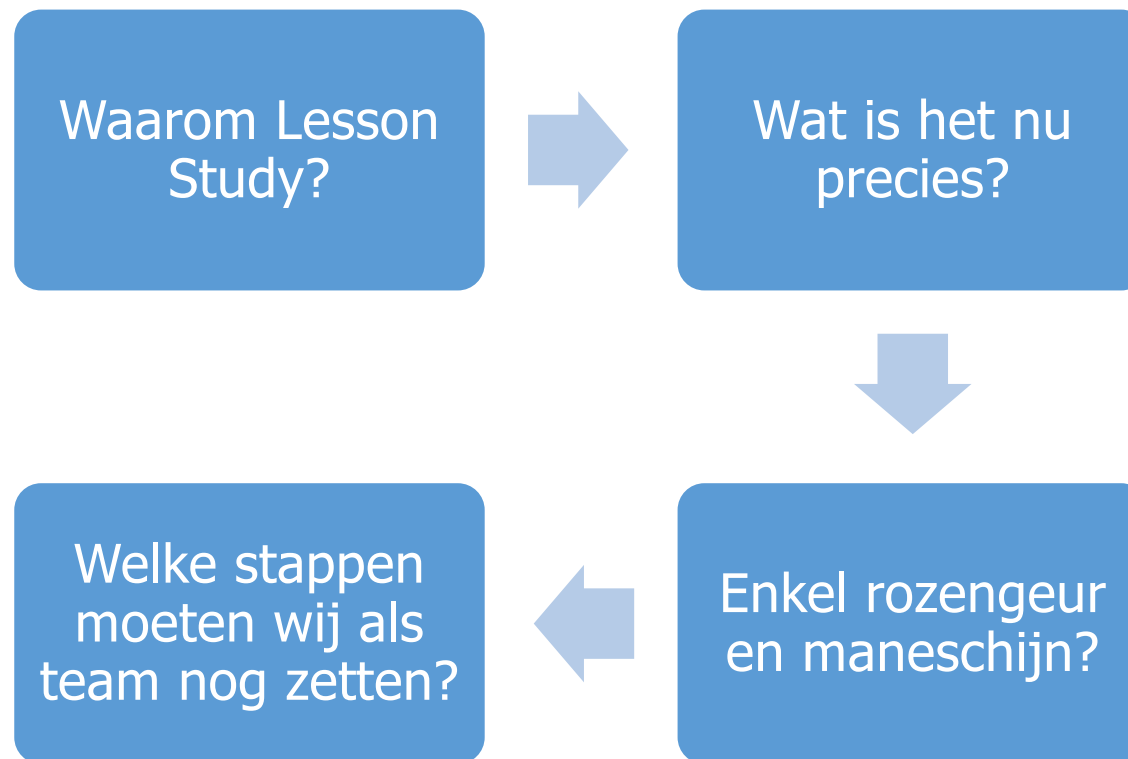
- **Delen van ideeën voor eigen praktijk**

- Live delen in groepen per onderwijsniveau

4. Lesson Study: Wat? Waarom?



Lesson Study en meertalig onderwijs



Waarom Lesson Study?



aandacht voor (het zichtbaar maken van) het **leren van leerlingen**



aandacht voor de **professionalisering** van leraren en voor het leren van leraren



aandacht voor het **samen werken en leren**



aandacht voor **onderzoek** en onderzoeksmatig werken door leraren



UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Wat is het precies?





LESSON STUDY voor meertalig onderwijs

REFLECT

How can you improve the lesson?
What did you learn?



3

STUDY

Choose a research question
Search for information



1

PLAN & TEACH

Observe individual learners



2d



**FOCUS ON
LEARNING**

PLAN & TEACH

Predict learners' outcomes



2a

PLAN & TEACH

Make learning visible



2c

2b

PLAN & TEACH

Focus on language(s)



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools

Enkel rozengeur en maneschijn?

Tijd, tijd, tijd

Openheid:
elkaars denken
uitdagen

Collegialiteit

Schoolleiding

Alle stappen
doorlopen





**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje



United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of



UNESCO
Associated
Schools

Welke stappen nog?



5. Graag jullie inbreng



Ideeën voor ons?



didactisch



interessante bronnen